

Evidensmedicin uden bivirkninger?

Af: Jens Raahauge

12 forskere bidrager til et mere nuanceret blik på det herskende evidensparadigme, der i modsætning til sit ophav, den medicinske forskning, ordinerer handlinger uden skelen til bivirkninger.

"Det, der virker" er et udsagn, som igen og igen er bragt til torvs i debatten op til og ikke mindst efter folkeskolereformens overgang til læringsmålstyring. Man har søgt at belægge udsagnet med databaseret evidens, mens en række forskere og praktikere har anfægtet resultaterne ud fra andre tilgange end de talbaserede.

Hvis man i det lys føler behov for at få belyst, om der er evidens for evidens, er det både befriende og berigende at læse de ti artikler, hvori 12 videnskabsfolk fra forskellige positioner søger at forholde sig til spørgsmålet.

Idehistorikeren Søren Christensen, Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), peger på, at en søgen efter evidens kan være et værn imod populisme og et legitimt forsøg på at undgå, at velfærdspolitikken løber utrimmet løbsk.

Men som professor John Benedicto Krejsler, DPU, påpeger, så kan og bør evidens ses fra mange positioner, og han opfordrer til, at man skelner mellem evidensbaseret og -informeret tilgang, mellem globale og lokale former for evidens og mellem evidens, der søges og skabes udefra eller indefra. Han skildrer således vores tilgang til evidensbegreber som en kulturkamp, som vi må forholde os aktivt til.

Det gør cand.jur. Helle Rabøl Hansen og statistiker Inge Henningsen også, når de skildrer, hvordan der er skudt et led af konsulenter ind mellem videnskab og praksis, hvilket har medført, at den kvalitative forskning, der kan levere videnskab om det skæve og kreative, undertrykkes som følge af de politiske, kvantitative prioriteringer.

Professor Karen Borgnakke, Københavns Universitet, følger op med en skarp analyse af afvigelsen mellem det, man siger, man vil

undersøge, og det, man rent faktisk får undersøgt. Det politiske kredsløb udviser de facto en meget svag forankring i praksis omkring elevernes udbytte af undervisningen, men fokuserer på de politiske programmer og indsatsområder.

Filosof Kirsten Hyldgaard, DPU, ser på det skæve forhold mellem undervisning og forskning i forskningens favør på universiteterne, ligesom psykologerne Agnes Ringer, Region Hovedstaden, og Svend Aage Rasmussen, Region Hovedstaden, påviser, hvordan det herskende psykomedicinske paradigme undertrykker en kontekstuel model, hvor man arbejder *med* og ikke *om* borgeren.

Og netop det herskende evidensbegrebs tilknytning til medicinsk forskning beretter uddannelsesforsker Ditte Dalum Christoffersen, Absalon, om i en artikel, hvor hun dels påviser evidensparadigmets udspring af medicinsk forskning, dels betoner den væsentlige afvigelse: At de pædagogiske forskere dyrker de positive virkninger, men har udvist manglende interesse for bivirkninger i alle afskygninger. Så hun foreslår, at alle får en indberetningspligt.

Lektor Kit Stender Petersen, Absalon, viser, blandt andet gennem samtaler med elever, at det, vi måler, er en meget lille del af det, eleverne lærer, og at vores fokusering udelukker den anderledes tænkning og ageren, som kunne udvikle det spektrum af læringspotentialer, som alle har. Der er noget, som virker, men bivirkningerne er markante.

Forskeren Keld Skovmand, UCL, viser med karskhed og stringens den ensrettede vej til folkeskolereformens læringsmålstyring. Eksemplerne og argumenterne for enøjethed er så markante, at man må reagere på, at ophavsmændenes arbejde er frikendt for videnskabelig uredelighed, ved at citere Gustav Wied: Herre, se i nåde ned til den hele redelighed!

Og hvor Keld Skovmand virker øjenåbnende, bliver filosofen Steen Nepper Larsen (DPU) nærmest sindsopløftende i en tour de force gennem et goldt landskab af målinger, der spiller op til og munder ud i en nødvendig trommen til hyldest for det ikkemålelige - i en rytme, som alle med bare lidt umålelighedssans kan blive grebet af.

Denne tur gennem bogens artikler skulle gerne antyde, at vi her får udsagn om, at evidens i begrebets egentlige betydning fortæller om, at noget virker, men også at der er mange tilgange til evidens, så læseren bliver ansporet til at finde sin egen placering i evidenslandskabet og argumentere for en evidensbaseret udvikling af undervisningen, skolen, kommunen ... på grundlag af en evidens, der kommer nedefra og udspringer af praksis, eller som kommer fra en tænkning og forskning, der giver plads til det kvalitative, det skæve, det overraskende, det umålelige.

Og til alle læsere, der trods øget frihed til lærerne er presset ind i et univers, som er styret af det bivirkningsnegligerende evidensparadigme: Husk indberetningspligten, så gå til ledelsen, til forvaltningen, til Undervisningsministeriet og fortæl om bivirkningerne.

Praksisudvalget har talt: Ingen tvivlsom forskningspraksis i Skovmand-sagen

Forsker: Evidens og koncepter tager pædagogikkens plads

Fakta

Titel

Er der evidens for evidens?

Pris

225

Sider

186

Forlag

Samfundslitteratur